

Askerî fabrikalar tekaüd ve muavenet sandığı hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 7/II/1939 - Sayı : 4126)

No.
3575

Kabul tarihi
26 - I - 1939

BİRİNCİ MADDE — Askerî fabrikalar (kara, deniz, hava dahil) teşkilâtında çalışanlara verilecek tazminat ile bunlara veya bunların yetimlerine bağlanacak tekaüd aylıkları için (Askerî fabrikalar tekaüd ve muavenet sandığı) namile bir sandık teşkil edilmiştir. Bu sandık (A) ve (B) kısımlarından teşekkül eder.

İKİNCİ MADDE — Sandık hükmî şahsiyeti haiz olup Millî Müdafaa vekilinin nezaret ve mürakabesi altında bir idare meclisi tarafından idare olunur.

İdare meclisi; Askerî fabrikalar umum müdürlüğünün reisliği altında biri deniz ve diğeri hava müsteşarlığınca deniz ve hava mensublarından ve dördü Askerî fabrikalar umum müdürlüğünce merkez şube ve kısımlarile fabrika ve müesseselerinde çalışan memur ve işçilerden seçilerek Millî Müdafaa vekâletince tasdik edilecek altı azadan tereküb eder. Azalık için en az on sene filî hizmette bulunmuş olmak şarttır. Azalık müddeti bir senedir. Müddeti hitam bulan azaların yeniden intihab ve tayinleri caizdir. İdare meclisi reis ve azalarına sandığa aid hizmetler için her ne nam ile olursa olsun hiç bir ücret verilmez. Sandık müdürü, reyi istişarî olmak üzere idare meclisine iştirak eder. İdare meclisi en az ayda bir defa olmak üzere reisin daveti üzerine içtima eder. Müzakere nisabı beştir. Kararlar reylerin ekseriyetile verilir. Reylerde müsavat halinde reisin bulunduğu taraf ekseriyet kazanmış sayılır.

Reisin bulunmadığı zamanlarda reis vazifesini görmek üzere idare meclisi her senenin birinci içtimanda, gizli reyle, içlerinden birini ikinci reis olarak seçerler.

Sandık, müdür tarafından temsil olunur. Sandık namna millî bankalara vuku bulan tevdiattan istirdadlar ve umumiyetle tediyeler reis, müdür ve muhasebecinin müşterek imzalarile icra olunur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Sandık idare meclisinin ve memurlarının başlıca vazife ve salâhiyetleri ve bu kanunun tatbikatına müteallik diğerkhususat bir nizamname ile tayin olunur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Sandığın müdürü reisin teklifi ve idare meclisinin inhası üzerine Millî Müdafaa vekilliğince ve diğerkhususat memurları idare meclisinin intihabı üzerine reislikçe tayin olunur.

BESİNCİ MADDE — Sandığın bütçe ve kadroları sandık müdürlüğünce hazırlanarak idare meclisinin teklifi üzerine malî senenin girmesinden bir ay evvel Millî Müdafaa vekâletince tasdik olunur.

Sandığın yıllık hesabı Divanı muhasebatın tedkikine tâbidir.

ALTINCI MADDE — Sandığın müdürü, muhasebecisi ve diğerkhususat memurları bu kanunla verilen haklara maliktirler.

Sandığa fabrikalara aid binaların birinde icarsız bir yer verilir ve diğerkhususat masrafları sandıkça temin olunur. Tediyatta sandık müdürü ita âmiri ve muhasebecisi mesul muhasibdir.

YEDİNCİ MADDE — Sandığın:

(A) kısmı : Subaylar ve askerî memurlarla ücretli veya yevmiyeli muvakkat memur ve işçilere,

(B) kısmı : Ücretli veya yevmiyeli daimî memur ve işçilere mahsustur.

(A) sınıfına mensub olanların hakları sandığın (A) kısmından ve (B) sınıfına mensub olanların hakları (B) kısmından verileceği gibi bütçede (A) ve (B) kısımlarına aid masraf nisbetleri de gösterilir.

SEKİZİNCİ MADDE — Fabrikalar teşkilâtına alınacak ücretli veya yevmiyeli memur ve işçiler evvelâ (A) sınıfına girerler.

(A) sınıfındaki muvakkat ücretli veya yevmiyeli memur ve işçilerden lâakal beş sene hizmet etmiş olup da müesseseye nafi oldukları sabit olanlar mensub buldukları fabrika, şube veya müessese müdürlerinin inhası üzerine kara fabrikalarında Askerî fabrikalar umum müdürünün, deniz ve hava fabrikalarında Millî Müdafaa vekilinin tasvibi ile (B) sınıfına naklolunur.

DOKUZUNCU MADDE — Sandığın (A) kısmına aid sermaye ve gelirleri şunlardır:

- 1) Fabrikalarda çalışan subay ve askerî memurların aylıkları tutarı ile fabrikalardan ücret veya yevmiye alan memur ve işçilerin ücret veya yevmiyelerinin bir aylık tutarından her ay mecburî olarak tevkif edilen % 4 ler,
- 2) Umumî bütçeden tekaüd hakkı olanlar müstesna olmak üzere alâkadarların aylıklarının % 3 ü nisbetinde her sene bütçesine konacak tahsisat,
- 3) Sermayesinin husule getireceği temettü,
- 4) Memur ve işçilerden kesilecek inzibatî para cezaları,
- 5) 895 sayılı kanunla teşekkül eden İmalâtı harbiye teavün ve sigorta sandığından devredilecek mebalîğ.

ONUNCU MADDE — Sandığın (B) kısmına aid sermaye ve gelirleri şunlardır:

- 1) (B) sınıfı memur ve işçilerinin ücret veya yevmiyelerinin bir aylık tutarından her ay mecburî olarak kesilecek yüzde beşler,
- 2) Alâkalılardan kesilen yüzde beşler tutarı kadar her sene Hazinece bütçelere konulacak tahsisat,
- 3) (B) sınıfına tefrik edilenlerin bu sınıfa ilk olarak alacakları aylıkları tutarile yevmiyelerinin bir aylık tutarının dörtte biri ve terfi eden veya zam görenlerin ilk aylık zamları,
- 4) (B) sınıfına ayrılmış olanlara verilecek ikramiyelerin yüzde beşleri,
- 5) (B) sınıfına ayrılmış olanlardan inzibatî mahiyette tevkif edilecek para cezaları,
- 6) Bu paraların işletilmesinden elde edilecek faizler ve sair sandık hasılatı ile vukubulacak teberrüler,
- 7) (B) sınıfına geçenlerin (A) sınıfındaki teraküm etmiş ve (B) hesabına nakledilen mevduatları,
- 8) Fabrikalarda varidat getirmek üzere tesis edilecek müesseseler hasılatı.

ON BİRİNCİ MADDE — (A) sınıfında bulunanlara sandıkça yapılacak yardım ve muavenet şunlardır:

- 1) Hastalığa karşı sigorta:

Vazifeden mütevellid olsun veya olmasın hastalıklarda tedaviye aid bilûmum masraflar sandıkça tesviye edilmekle beraber 90 günü geçmemek üzere vazifeden mütevellid hastalıklarda almakta oldukları yevmiyenin tamamı, vazifeden olmıyanlara da nısfı kezalik sandıkça verilir. Bu müddet idare meclisi kararile bir misli uzatılabilir.

Subaylarla askerî memurlara ve hastalığı zamanında ücretini almakta olanlara bu ücretleri verildikçe yevmiye verilmez.

2) Vazifeden doğan kazaya karşı sigorta:

Bu sigorta üç derecedir:

Birinci derece - Tam malûliyettir ki aharın muavenetine muhtaç bir hale gelmektedir.

Bunlara yapılacak muavenet:

Mevduatın iki misli + bir günlük yevmiyenin 700 misli.

İkinci derece - Küllî malûliyüettir ki fabrikalarda çalışmayacak derecede malûliyete uğramak veya kaza neticesi ölmektir.

Bunlara yapılacak muavenet:

Mevduatın iki misli + bir günlük yevmiyenin 600 misli.

Üçüncü derece - Fabrikalarda çalışacak derecede cüzî malûliyete düçar olmaktadır.

Bunlara yapılacak muavenet:

Yalnız kaza tazminatı olan (bir günlük yevmiyenin 600 misli) nin nizamnamede ayrıca tesbit edilecek malûliyet derecelerine göre verilecek yüzdelerinden ibarettir.

3) Hizmete karşı sigorta:

Bu sigorta sandıktaki mevduatını istirdad etmeksizin en az otuz sene hizmet etmiş olanlardan hizmeti terketmek isteyenlere veya ölenlere mevduatının faizsiz olarak iadesinden ve bir mislinin de ikramiye olarak tesviyesinden ibarettir.

4) Cenaze masrafı:

Hizmeti ne olursa olsun herhangi bir suretle ölenlerin bir aylık istihkaklarının yüzde doksanı cenaze masrafı olarak tediye edilir.

ON İKİNCİ MADDE — Sandığın bütün mevcudları ile alacakları Devlet emvaline mahsus hak ve rüçhanları haizdir. Mevcud paralar ile aidatı ve bu paraların kazandıracağı faiz ve temettüleri bir gûna vergi ve resme tâbi değildir. Memur ve müstahdemlerin her hangi bir borçlarından dolayı sandık sermayesi haczedilemez ve hiç bir sandık mensubu sandıktaki haklarını başkasına devir ve havale edemez.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — (B) hesabından bağlanacak aylıklarla verilecek tazminat evrakı Divanı muhasebatın tesciline ve vizesine tâbidir. Hak sahipleriyle Sandık idaresi arasında tahsise tekaddüm eden muamelâttan ve sair sebeplerden mütevellid ihtilâflar Devlet şûrasınca halla olunur. Tahsis ve tescile aid itirazlar Divanı muhasebat heyeti umumiyesince tedkik ve bir karara bağlanır. İtirazlar tahsislerin alâkadarlara tebliği veya aylık cüzdanların tevdi tarihinden itibaren iki ay içinde doğrudan doğruya veya mahallin en büyük mülkiye memuru vasıtasıyla Divanı muhasebat reisliğine yapılır. İtirazlar sandığın vereceği tazminat veya aylığın verilmesine mâni değildir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — (B) hesabının parası hakikî veya hükmî hiç bir şahsa veya müesseseye ikraz edilemez. Millî bankalardan birine uzun vâde ile tevdi edilir. Ancak masraflarına karşılık gelebilecek bir miktar idare meclisi kararile hesabı cari suretinde millî bankalardan birinde muhafaza edilir. Bu hesap sermayesinin azamî % 25 e kadarı idare meclisi kararile ve Millî Müdafaa vekilinin müsaadesile Devlet tahvilâtına ve Devlet teminatı altında bulunan diğer millî tahvilâta yatırılabilir.

(A) hesabındaki paralar millî bankalarda kısa veya uzun vâdelerle muhafaza edilir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Sandığa aile vaziyetlerini doğru olarak bildirmeyen-

ler ve sorulacak suallere doğru cevap vermeyenler, yanlış malûmat yüzünden sandığın uğradığı zararları hükmen ödemeye mecbur olmakla beraber Türk ceza kanununun 528 nci maddesi mucibince cezalandırılırlar. Bu gibilerin idaredeki vazifelerine de nihayet verilir.

ON ALTINCI MADDE — (A) ve (B) sınıflarında çalışanlardan hizmet müddeti sekiz seneyi doldurmaksızın ölüm veya malûliyetten başka her hangi bir sebeble ayrılanlara hiç bir şey verilmez. Bu müddeti doldurduktan sonra hizmeti terkedenele mevduatları temettüsüz olarak verilip sandıkla alâkaları kesilir. Ancak hiç bir sunu taksiri yok iken hizmetten çıkarılmasına mecburiyet hâsıl olanlara hizmet müddeti ne olursa olsun mevduatı aynen iade olunur. İdareden ayrılarak sandıkla alâkası kesilenler tekrar hizmete alındıkta hukuk ve vecaib itibarile sandığa yeni dahil olmuş sayılırlar. Şu kadar ki, ayrıldıklarında almış oldukları paraları yüzde beş faizile birlikte tekrar hizmete girdiklerinde defaten ve tamamen iade edenlerin evvelki hizmet müddetleri tekaüd hesabına idhal olunur.

Subay ve askerî memurlar için sekiz senelik müddet kaydi aranmaz.

ON YEDİNCİ MADDE — (A) ve (B) sınıflarına dahil bulunanlardan aleltilak ağır hapis veya beş seneden ziyade hapis veya hırsızlık, emniyeti suiistimal, sahtekârlık, dolandırıcılık, yalan yere şahadet, yalan yere yemin, cürüm tasnii, iftira, irtikâb, rüşvet ve ihtilâs suçlarının birinden dolayı altı ay veya daha ziyade hapis cezasile veya asgarî haddi bir seneden aşağı olmamak üzere hapis cezasile müteaddid defalar mahkûm olanların istihkaklarından sandıklar için tevkif edilmiş olan paralar temettüsüz iade edilerek sandıkla alâkaları kesilir. Şu kadar ki, (B) sınıfı mensublarından hizmet müddetleri on beş sene ve daha ziyade olanların maaşa müstahak yetimleri bulunduğu takdirde paraları iade edilmeyerek cezalarının devamı müddetince yetimlerine aylık bağlanır.

Cezalarının hitamında bu aylıklar kesilib vefatlarında yine yetimlerine aylık tahsis olunur.

Bunlardan Türk vatandaşlığını terkeden veya vatandaşlıktan iskat edilenlerin istihkaklarından sandık için kesilmiş olan paralar temettüsüz iade edilerek sandıkla alâkaları kesilir.

Yukarıda yazılı suçlardan birile mahkûm olan müteakidlerin tekaüd aylıkları kesilir. Ancak bunların aylık alması icab den yetimlerine cezalarının devamı müddetince tekaüd aylığı tahsis olunur. Cezalarının hitamında bu aylıklar kesilib vefatlarında yetimleri hakkında bu kanunun yetimler hakkındaki hükümleri tatbik olunur. Müteakidlerden Türk vatandaşlığını terk veya Türk vatandaşlığından iskat edilenlerin de tekaüd aylıkları kesilir. Şu kadar ki, bunların bu kanun mucibince maaşa müstahak yetimlerinin hakları mahfuzdur. Ancak yetimlerin maaş alabilmeleri için Türkiyede ikamet ve Türk vatandaşlığını muhafaza etmeleri şarttır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Sandığın (B) kısmından kendi mensublarına yapılacak yardımlar şunlardır:

- 1) Tekâüd ve yetim maaşı tahsisi,
- 2) Tazminat verilmesi,
- 3) Hastalık halinde yardım,
- 4) Ölüm halinde yardım.

Bunlardan maaş ve tazminat itasına müteallik yardımlar aşağıdaki maddeler hükünlerine göre yapılır.

Hastalık halindeki yardım (A) sınıfı mensublarına yapılacak tedavi masrafları ile yevmiyelerinin itasından, ölüm halindeki yardım ise yine (A) sınıfı mensubları gibi cenaze masrafı tediyesinden ibarettir.

ON DOKUZUNCU MADDE — Tek: üd maaşı:

A) Filî hizmeti otuz seneyi doldurmuş olanlara,

B) Hizmet müddeti yirmi seneyi doldurmak şartile idarede vazife ifa edemiyecek derecede malûliyete uğrayanlara,

C) Hizmet müddeti yirmi seneyi doldurmak şartile yaşı altmışı bulanlardan idarece tekaüde sevk edilen veya kendi arzularile tekaüdlüğünü isteyenlere tahsis olunur.

Şu kadar ki, ağır ve hayat yıpratıcı hizmetlerde (çelik, demir, pirinç dökümhanelerinde döküm işlerinde ve haddehanelerde ve zehirli ve boğucu gaz kısmında, asid fabrikalarındaki asid işlerinde, barut ve mevaddı infilâkiye ve bomba fabrikalarındaki mevaddı infilâkiye işlerinde ve tayyare fabrikalarında emavit işlerinde, gemilerde kazanların içlerinin tamir ve temizliği işlerinde, gemilerin sintinelerinde ve dablbotum gibi kapalı sarnıçlar dahilinde raspa ve boya işlerinde, deniz fabrikasının zehirli boya imalinde) çalışan işçilerle dalgıç işçilerinin bu hizmetlerde geçen müddetleri bir buçuk misli hesab edilir. Ancak altı aydan noksan olan hizmetler için zam yapılmaz.

YIRMİNCİ MADDE — Tek: üd aylıkları tekaüde sevk tarihinde alınmakta olan aylık veya yevmiyelerin aylık tutarının (yevmiyeliler için bir ay 25 gün hesab edilir) üzerinden hesab olunur. Ancak kendi talepleri üzerine tekaüdü icra olunanların bu aylığı iki sene almış olmaları şarttır. Aksi takdirde aylık miktarı ve hizmet müddeti her ne olursa olsun bu aylıktan bir evvelki aylık tahsise esas olur.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunda yazılı yaşlar için memur ve müstahdemlerin idareye girdikleri zaman nüfus hüviyet cüzdanlarında yazılı olan yaşları esastır. Hüviyet cüzdanlarında doğduğu ay yazılı olmayanlar için 1683 numaralı askerî ve mülkî tekaüd kanununun 62 nci maddesi hükmü tatbik olunur. Filî hizmetin hesabında 6 ay ve ondan fazla kesirler 1 sene sayılır ve 6 aydan eksik müddetler nazarı itibare alınmaz.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Tahsis olunacak tekaüd aylıklarının nisbetleri aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir :

Memur ve işçilerin tekaüde hak kazandığı tarihe kadar sandığa iştirak seneleri	Tekaüd edilecek memur ve işçilerin son aylıklarının % nisbetleri verilecek para
15	35
16	36
17	37
18	38
19	39
20	40
21	41
22	42
23	43
24	44
25	45
26	46
27	47
28	48
29	49,5
30	51

Memur ve işçilerin tekaüde hak kazandığı tarihe kadar sandığa iştirak seneleri	Tekaüd edilecek memur ve işçilerin son aylıklarının % nisbetleri verilecek para
31	52,5
32	54
33	56
34	58
35 ve daha fazlası	60

Şu kadar ki, bu kanunun hükümleri içinde hesap edilecek müddete göre tahsis edilecek maaşlar, Devlet demiryolları idaresinden aynı aylığı alan bir memura kendi kanunu hükümleri dairesinde aynı müddet için hesap edilecek tekaüd maaşını geçemez.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — (B) hesabından bağlanacak aylıklar her ay peşin olarak verilir. Peşin verilen aylık ölüm halinde geri alınmaz.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Her ne suretle olursa olsun tekaüd olanlarla hizmette iken ölenlerin yetimlerine tahsis edilecek aylığın % ellisi tahsis muamelesi tekemmül edinceye kadar avans olarak verilir.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — (B) hesabından bağlanacak malûliyet, tekaüd ve yetim aylıkları idareden veya sandıktan verilen aylığın taallük ettiği ayı takip eden ay başından başlar.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Filî hizmeti 15 seneyi doldurduktan sonra ölen mensubların ve sandıktan aylık tahsis edildikten sonra ölen mütekaidlerin birinci derecede zevcesine ve evlâdlarına, bunlar bulunmadığı takdirde ikinci derecede dul anasına, muhtaç veya malûl zevç veya babasına yetim aylığı tahsis olunur ve bunlara yetim denir. Vefat tarihinde müstehak olmayanlara bilâhare maaş tahsis olunmaz. Ancak hamile olan zevce doğurduğunda evvelce yetimlere tahsis edilmiş olan maaş son efrad adedine göre tadil ve tashih olunur.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — 26 ncı madde mucibince hizmette iken veya tekaüd aylığı almakta iken ölenlerin dul kalan karı veya muhtaç kocalarına tekaüd aylığının % 50 si hayatları müddetince dul aylığı olarak verilir. 60 yaşını doldurduktan veya tekaüd edildikten sonra evlenen mensubların dul kalan karı veya muhtaç kocalarına dul aylığı verilmez. Malûller bu kayiddan müstesnadır.

Dul kalan karı, kocasından yirmi yaş daha genç ise kendisine dul maaşının yarısı verilir. Şu kadar ki, evlilik hayatı on seneden fazla temadi etmiş olanlar bu kayiddan müstesnadır.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Ölen mensubların veya mütekaidin muhtaç ana ve babası işbu kanun ahkâmına göre dul veya yetimlere bağlanacak aylıklardan veya verilecek tazminattan dul karıya veya muhtaç kocaya isabet eden miktarın % 20 sini alır. Ancak buna hak kazanmaları için muhtaç ana veya babanın dul veya yetimlerle birleşmesi şarttır. Ana veya babadan her ikisi de muhtaç bulunurlarsa tahsis edilecek miktarı yarı yarıya alırlar.

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — (B) sınıfı mensublarının veya mütekaid iken ölenlerin 18 yaşını henüz doldurmamış öz evlâdlarından her birine ölenin ölümü zamanında almakta olduğu hizmet aylığının ve mütekaid ise tekaüdüğüne esas tutulan hizmet aylığının % 10 u nisbetinde yetim aylığı verilir. Çocuklar ana

ve babadan yetim kalıyorsa yetim aylığı % 15 nisbetinde tahsis olunur. % 10 nisbetinde aylık bağlanmış olan çocuklar sonradan ana ve babadan yetim kalırsa bu tarihten itibaren aylıkları % 15 e çıkarılır. Yetim maaşı alan çocuklardan lise veya yüksek tahsilde bulunanlar hakkında 31 nei madde mucibince muamele olunur.

OTUZUNCU MADDE — Dul veyahud yetim bırakmadan ölenlerin (B) hesabındaki mevduatı temettü ile birlikte kanunî mirasçularına verilir. Bunların hiç biri yoksa mevduatı sandığa kalır. Ölüm tarihinden itibaren beş sene zarfında aranmayan haklar (B) hesabı lehine müruru zamana uğrar.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Yetim aylığı çocukların on sekiz yaşını doldurduklarında kesilir. Ancak çocuklar lisenin son sınıfında bulunuyorlarsa on dokuz yaşını dolduruncaya kadar, bunlardan yüksek tahsile geçen veya yüksek tahsilde bulunanların bu tahsillerinin devamı şartile (25) yaşını ikmale kadar aylıkları verilir.

OTUZ İKİNCİ MADDE — (B) sınıfına ayrılmış olubda her hangi bir suretle gaib olan memur ve müstahdemlerin yetimleri hakkında bu kanun hükümlerinin tatbiki gaiblik kararının verilmesine mütevakıftır.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Vazife başında vukua gelen kazalardan malûl kalan (B) sınıfı mensublarına hizmet müddetlerine bakılmaksızın son aldıkları aylığın % 70 ini geçmemek üzere nizamname ile tayin edilecek dereceler üzerinden malûliyet maaşı tahsis olunur.

Kaza neticesi ölenlerin bırakacakları dul ve yetimlerine aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır:

A) Dul kalan karıya veya muhtaç kocaya hayatı müddetince veya tekrar evleninceye kadar ölenin son aylığının % 30 u,

B) Öz evlâdlarından her birine 18 yaşını dolduruncaya kadar bu aylığın % 15 i.
Çocuklar ana ve babadan yetim ise her birine % 25 nisbetinde aylık bağlanır. Ana ve babadan yetimlik sonradan vukua gelirse tahsis olunan aylık o tarihten başlayarak % 25 nisbetine çıkarılır. Çocuklar lise veya yüksek tahsilde bulunuyorlarsa 31 nei madde mucibince muamele olunur.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Dul ve yetimlere verilecek aylıkların yekûnu ölenin alması icab eden tekaüd aylığını geçemez. Vazife başında vukua gelen kazalardan dolayı ölenlerin dul ve yetimlerine tahsis edilecek aylıkların yekûnu ise esas olan aylığın % 60 ını geçemez. Her iki halde de fazlası mütenasiben azalarak bu hadlere indirilir.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — (B) sınıfında bulunanlara bir defaya mahsus tazmiant aşağıdaki ahvalde verilir :

A) Filî hizmet müddeti 20 seneyi doldurmadan vazife yüzünden olmaksızın malûl olanlara,

B) 20 sene hizmeti bitirmeksizin 60 yaşını ikmal ettiğinden dolayı hizmetten çıkarılacaklara,

C) 15 sene filî hizmeti bitirmeksizin ölenlerin karı veya muhtaç kocasına ve çocuklarına.

OTUZ ALTINCI MADDE — Yukarıdaki madde mucibince verilecek tazminat (B) hesabındaki paraların iadesinden ve aynı zamanda her filî hizmet senesine mukabil almakta olduğu aylık üzerinden bir aylık nisbetinde para verilmekten ibarettir. Bir defaya mahsus tazminata istihkak kesbeden dul karıya veya

muhtaç kocaya tazminattan yarısı ve 18 yaşını geçmeyen her öz evlâda ayrıca dula isabet eden paranın beşte biri verilir. Ancak çocukların hep birden alacakları tazminat yekûnunun % 50 sini geçemez.

Ölen, dul bırakmamışsa yukarıdaki fıkra mucibince dulun hakkı olan tazminat ilâveten çocuklara tahsis olunur.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Dul karı yeniden evlenirse dul aylığının 2,5 senelik tutarı tazminat olarak verilip sandıkla alâkası kesilir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Mâlûiyet için Millî Müdafaa vekâleti Sıhhat işleri dairesince tasdik edilmek şartile en az resmî üç hekimden mürekkebe bir heyeti sıhhiye tarafından rapor verilmesi lâzımdır. İhtisasa taallûk eden hastalıkların tam teşekküllü hastanelerce muayeneleri yapılarak malûiyet derecelerinin tesbiti lâzımdır. Bu malûiyetleri her üç senede bir aynı şerait dahilinde yoklanarak malûiyetleri yeniden tesbit olunur. Malûiyetleri zail olanlar hakkında 1683 sayılı tekaüd kanununun hükümleri tatbik olunur.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Vazifesini veya vazifesine mukabil bir işi daimî surette yapamıyacak derecede malûl olupta idarece daha az aylıklı bir vazifeye tayin edilenler bu yeni vazifelerinin aylıklarını almakla beraber eski aylık ile yeni aylık arasındaki fark miktarını ve hizmet müddetine göre 35 nci madde mucibince hesap edilecek tazminat veya 20 nci madde mucibince tekaüd aylığını da birlikte alırlar. Her iki aylığın tahsisi esnasındaki yekûn malûiyetten önceki aylık miktarını geçemez. Bu tarihten itibaren (B) hesabı aidatı yeni vazifesinin aylığı üzerinden kesilir. Bilâhare tekaüde sevkedilecek olursa o vaziyette devam eden hizmet senelerine göre son aldığı aylık esaslı üzerinden hesap edilecek ikinci bir tekaüd maaşı eski tekaüd aylığına ilâve edilir.

KIRKINCI MADDE — Sandığın (B) sınıfına dahil bulunan memur ve müstahdemlerden tekaüd maaşı alanların tekaüd aylıkları bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren kesilir. Peşin verilen aylıklar geri alınmaz. Sandıktan alâkaları kesildiği zaman hizmet müddetlerine göre bu kanundaki hakları verilmekle beraber eski tekaüd aylıkları da yeniden işlemeğe başlar.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Aylıkları verildiği sırada sandık aidatını tevkif etmeyen veya tevkif edipte bir ay içinde sandığa teslim etmeyen ita âmirleri ile mesul muhasibler bu paraları % 10 fazlasile ödemeye mecburdurlar. Onuncu maddenin ikinci fıkrasında yazılı paralar her sene alâkalı dairelerin bütçelerine konur.

KIRK İKİNCİ MADDE — Bu kanunda geçen muhtaçlık, Askerî ve mülkî tekaüd kanununun tarifleri dairesinde tesbit ve tevsik olunur.

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Millî Müdafaa vekili, her beş senede bir defa mecburen ve lüzum görürse daha evvel sandığın malî vaziyeti ile tahsis formüllerini mütehassıslarına tedkik ve teftiş ettirerek hâsıl olacak neticeye göre sandığın malî vaziyetinde darlık ve muvazenesizlik görürse keyfiyeti Başvekâlete bildirir. Bu takdirde işbu kanunla Hükûmetçe sandığa yapılması lâzım gelen yardım nisbeti arttırılmaksızın sandık mensublarının aylık, ücret ve yevmiyelerinden yapılacak tevkifatın arttırılması veyahud aylık ve tazminata aid nisbetlerin eksiltilmesi suretile sandığı daıma muvazeneli bir şekilde tutacak tedbirleri almağa İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Yaşı altmışı dolduran (B) sınıfı mensubla-

rının hizmetlerine idarece nihayet verilir. Şu kadar ki, bunlardan ihtisasları dolayısıyla bir müddet daha çalışmalarında idarece fayda görülenlerin ancak 70 yaşına kadar istihdamlarına Millî Müdafaa vekili salâhiyetlidir.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerine göre (A) sınıfı için muteber olan hizmet müddeti filen (A) kısmına alınarak % 4 aidat vermek suretile başlar.

(B) sınıfı için muteber olan müddet ise (A) sınıfı ile bu kanunun neşri tarihinde tesis edilecek olan (B) sınıfında geçirilecek olan müddetlerin mecmuudur.

(A) sınıfından (B) sınıfına nekledilenlerin (A) sınıfında geçirdikleri müddete aid aldıkları maaş ve ücretin % 10 nu hesaplarına borç kaydedilerek sandığın (A) kısmındaki mevduatı ve buna mukabil bütçeden verilecek % 3 ler borçlarına mahsub edilir. Bakiyesi her ay maaşlarından kesilecek % 5 aidata ilâveten ve aynı şartlarla ayrıca % 5 tevkif edilmek suretile tahsil edilir.

Borçlarını bu suretle ödemedenden idareden ayrılan ve tekaüd aylığına hak kazanmamış olanlara bu kanun hükümlerine göre aidatını istirdada hakkı olduğu takdirde kesilen bütün paraları temettüsüz olarak iade ve bunlardan tazminata hakkı olanlara ayrıca tazminatı tediye olunur.

Borçlarını tamamen ödemedenden tekaüd maaşı tahsis edilenlerin borçları bakiyesi bu maaşlarından kezalik % 5 kesilmek suretile tahsil edilir.

Gerek yetimlerine maaş tahsis edilsin ve gerek edilmesin ölenlerin borçları terkin edilir.

KIRK ALTINCI MADDE — 2 haziran 1926 tarih ve 895 sayılı kanun kaldırılmıştır.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun şumulü dahilinde bulunan fabrikalarda çalışanların ve 895 numaralı kanunla teşkil edilen sandıkta istihdam edilenlerin 895 numaralı kanunun meriyeti tarihinden sonraki müddete aid hizmetleri (A) sınıfında geçmiş sayılır. Bunların % 4 aidatı hesaplarına borç yazılarak bundan 895 numaralı kanun mucibince kendilerinden kesilen paralarla deniz kısmında çalışanların Temini istikbal sandığındaki mevduatı faizsiz olarak borçlarına mahsub edilir ve bunlardan borçlu kalanların borçları aylıklarından sandık aidatına ilâveten ve aynı şartlarla % 5 kesilmek suretile tahsil edilir.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Evvelce tekaüde tâbi ve Umumî muvazene-ye dahil Devlet hizmetinde bulunmuş olub da tekaüdü icra edilmeksizin bu kanunun şumulüne dahil müesseselere ücretle geçmiş olanlardan bu kanunun neşri tarihinde hizmette bulunanların yukarıda zikri geçen hizmet müddetleri bu kanunun hükümlerine göre tekaüdlüklerinde filî hizmetlerine zammolunur ve bunların Devlet hizmetinde geçirdikleri müddetlerin her senesi için hizmetten ayrıldıkları zaman aldıkları aslî maaşların iki misli sandık aidatı mukabili olmak üzere Umumî bütçenin tekaüd tahsisatından bu sandığa tediye olunur.

MUVAKKAT ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren 10 sene zarfında 60 yaşını doldurmuş olmak veya malûliyet sebebiyle vazifeden çıkarılacak (B) kısmı mensublarına diledikleri takdirde hizmet müddetleri (20) seneyi doldurmamış olsalar dahi tazminat yerine 25 senede almaları lâzımgelen tekaüd maaşının her hizmet senesine aid kısmı için 25 te bir hesabile tekaüd maaşı tahsis edilir.

MUVAKKAT DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde müstahdem olanların mülga İstanbul kara kısmı Temini istikbal sandığına iştirak müd-

detleri için mezkûr sandığa yatırdıkları para, hizmetten her ne suretle olursa olsun ayrılışlarında üç misli olarak sandığın (A) kısmından ayrıca kendilerine tediye olunur.

MUVAKKAT BEŞİNCİ MADDE — Deniz Temini istikbal sandığından tahsis edilen maaşlara bu sandığın sahibli mevduat haricindeki paraları karşılık tutulur ve bu paralar ile haklar ayrıca bir hesapda idare edilmek üzere tekaüd sandığına devredilir. Bu maaşlar müstehiklerine üç senelik maaşları tutarı nisbetinde tazminat verilmek suretile tasfiye edilir. Ancak bu karşılık kifayet etmediği takdirde noksan kalan kısım Millî Müdafaa vekâleti Deniz kısmı 1939 yılı bütçesine konulacak tahsisattan ödenir.

MUVAKKAT ALTINCI MADDE — Bu kanun hükümlerine göre (A) sınıfı için % 3 ve (B) sınıfı için % 5 nisbetinde Hazinece sandığa yapılacak yardımlar 1 haziran 1939 tarihinden başlar.

KIRK YEDİNCİ MADDE — Bu kanun neşrini takib eden ay başından muteberdir.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbikına Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

30 kânunusani 1939

Cümhuriyet Reislğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 28 - I - 1939 ve 1/ 1045

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reislğinden gelen tezkere- nin tarih ve numarası : 30 - I - 1939 ve 4/159

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları :

	<i>Cild</i>	<i>Sayfa</i>
	25	82
	29	28,52,57,69,76,111,112,164,173